

Lietuvoje veikiančių draudimo įmonių ir filialų vertinimas 2013 m. duomenimis

2012 m. Draudimo brokerių rūmai pradėjo įgyvendinti Lietuvoje veikiančių draudimo įmonių ir Europos Sąjungoje registruotų draudimo įmonių, teikiančių paslaugas Lietuvoje per įsteigtus filialus, palyginimo projektą. Pasitelkti nepriklausomi ekspertai sukūrė vertinimo modelį ir atliko vertinimą.

Projektas įgijo tęstinumą – 2013 m. rezultatai atnaujinti aktualiais finansiniais 2012 metų įverčiais, o dabar atliktas jau trečiasis vertinimas, naudojantis oficialiais audituotų finansinių ataskaitų 2013 m. duomenimis.

Duomenis atnaujino ir gautus rezultatus įvertino tyrimo modelio autorius dr. A. Linartas.

Atnaujinant finansinės analizės rezultatus išlaikyta nepakeista tyrimo metodika, taigi galima palyginti trejų metų laikotarpio – 2011 m., 2012 m. ir 2013 m. – finansinio vertinimo rezultatus.

Analizuotos aštuonios didžiausios Lietuvos rinkoje veikiančios ne gyvybės draudimo bendrovės ir filialai:

1. AAS „Gjensidige Baltic“ Lietuvos filialas
2. AB „Lietuvos draudimas“
3. „BTA Insurance Company“ SE filialas Lietuvoje
4. „Compensa TU S.A. Vienna Insurance Group“ filialas
5. „ERGO Insurance SE“ Lietuvos filialas
6. „If P&C Insurance AS“ filialas
7. „Seesam Insurance AS“ Lietuvos filialas
8. UAB DK „PZU Lietuva“

1 lentelė. Draudimo įmonių ir filialų finansiniai įverčiai 2013 m. duomenimis, atsižvelgiant į draudimo grupių, kurioms priklauso įmonės, tarptautinius reitingus

Draudimo įmonė/filialas	Rodiklio reikšmė	Žvaigždutėmis
„If P&C Insurance AS“ filialas	85,75	★★★★★
„Seesam Insurance AS“ Lietuvos filialas	77,94	★★★★★
AAS „Gjensidige Baltic“ Lietuvos filialas	75,35	★★★★★
AB „Lietuvos draudimas“	73,53	★★★★★
„ERGO Insurance SE“ Lietuvos filialas	71,16	★★★★★
„Compensa TU S.A. Vienna Insurance Group“ filialas	69,59	★★★★★
UAB DK „PZU Lietuva“	62,65	★★★★★
„BTA Insurance Company“ SE filialas Lietuvoje	41,87	★★★★

Lyginant 2012 ir 2013 m. duomenis, pastebimas *šių įmonių rezultatų pagerėjimas*:

1. „Compensa TU S.A. Vienna Insurance Group“ filialo ir
2. UAB DK „PZU Lietuva“.

Teigiamus įverčių pokyčius daugiausia lėmė pagerėję šių įmonių mokumo I rodiklio rezultatai.

Visų kitų įmonių įverčiai per metus pablogėjo, nors daugumos pozicija sąrašė ir žvaigždučių skaičius nepasikeitė.

Labiausiai pablogėjo AAS „Gjensidige Baltic“ Lietuvos filialo ir AB „Lietuvos draudimas“ įverčiai.

Iš rezultatų matyti, kad pagal finansinės būklės įvertį 2013 m. lyderio pozicijoje išlieka „If P&C Insurance AS“ Lietuvos filialas.

„Seesam Insurance AS“ Lietuvos filialas pakilo iš ketvirtos į antrą vietą.

AAS „Gjensidige Baltic“ Lietuvos filialas nukrito iš antros į trečią vietą.

AB „Lietuvos draudimas“ nukrito iš trečios į ketvirtą vietą.

„ERGO Insurance SE“ Lietuvos filialo, „Compensa TU S.A. Vienna Insurance Group“ filialo, UAB DK „PZU Lietuva“ ir „BTA Insurance Company“ SE filialo pozicijos išliko nepakitusios.

Toliau lentelėse įmonių pavadinimai yra sutrumpinti (BTA, „Compensa“, ERGO, „Gjensidige“, „If“, „Lietuvos draudimas“, PZU, „Seesam“) ir pateikiami abėcėlės tvarka.

2 lentelė. Draudimo įmonių ir filialų finansinės būklės įverčiai pagal 2011–2013 m finansinius duomenis

Draudimo įmonė, filialas	BTA	„Compensa“	ERGO	„Gjensidige“	„If“	„Lietuvos draudimas“	PZU	„Seesam“
Finansinės būklės įvertis (be grupės reitingo)								
2011 m.	52,5	52,5	75,8	85,0	97,5	69,8	54,5	70,1
2012 m.	51,5	58,6	65,5	84,2	88,4	78,1	52,0	76,8
2013 m.	47,8	61,4	62,0	71,8	87,4	69,1	52,7	72,2
Pokytis nuo praėjusių metų	-3,7	+2,7	-3,5	-12,4	-1,0	-9,1	+0,7	-4,6
Finansinės būklės įvertis (su grupės reitingu)								
2011 m.	45,0	63,7	80,4	84,2	92,5	75,2	63,9	75,4
2012 m.	44,3	67,8	73,5	83,6	86,4	80,8	62,2	79,8
2013 m.	41,9	69,6	71,2	75,3	85,8	73,5	62,7	77,9
Pokytis nuo praėjusių metų	-2,5	+1,8	-2,3	-8,3	-0,7	-7,2	+0,5	-1,9

Kaip ir ankstesniais metais, atliekant analizę remtasi Kanados draudimo priežiūros institucijos ir kitų priežiūros institucijų naudojama CAMEL(S) (angl. *Capital, Assets, Reinsurance, Actuarial Reserves, Management, Earning, Liquidity, Subsidiaries*, liet. *kapitalas, turtas, perdraudimas, aktuariniai atidėjiniai*,

valdymas, pelningumas, likvidumas, antrinės įmonės) draudimo įmonės veiklos sričių analize, kuri išvystyta iš pasaulyje plačiai naudojamos CAMELS analizės, skirtos svarbiausioms bankų finansinio stabilumo sritims vertinti, ir papildomai apima dvi tik draudimo veiklai būdingas sritis – persidraudimą ir aktuarinius atidėjinius.

Analizuojant išskirti septyni geriausiai draudimo įmonių finansinį stabilumą apibūdinantys rodikliai.

Išsamesnis tyrimo metodikos aprašas pateikiamas 1 priede.

Išsamūs 2014 m. atlikto vertinimo rezultatai ir jų analizė

Toliau pateikti finansinių rodiklių, apskaičiuotų pagal 2013 m. gruodžio 31 d. draudimo įmonių viešai skelbiamų finansinių ataskaitų duomenis, įvertiniai ir kiekvienos analizuotos draudimo bendrovės ir filialo finansinio vertinimo pokyčių, nulėmusių galutinio vertinimo rezultatus, komentarai.

3 lentelė. Draudimo įmonių finansiniai rodikliai, apskaičiuoti pagal 2013 m. finansinių ataskaitų duomenis, ir jų pokyčiai nuo 2012 m.

Rodiklis ir draudimo įmonė, filialas	BTA	„Compensa“	ERGO	„Gjensidige“	„If“	„Lietuvos draudimas“	PZU	„Seesam“
2013 m.								
Žalų įvertinimas (OC_TR)	0,55	0,50	0,51	0,44	0,67	0,37	0,45	0,54
Naujų sutarčių įsigijimo nuostolingumas (AE_EP)	0,20	0,29	0,31	0,19	0,18	0,36	0,30	0,22
Greitas įsipareigojimų padengimas (LA_TR)	1,12	1,40	1,15	1,54	1,74	1,33	1,22	1,63
Veiklos nuostolingumas (LI_EP)	0,52	0,60	0,67	0,65	0,58	0,51	0,60	0,60
Administracinės sąnaudos (AD_EP)	0,34	0,29	0,36	0,29	0,29	0,40	0,40	0,36
Mokumas I (SIR)	1,82	2,52	2,75	3,81	4,78	3,35	2,00	3,73
Atidėjinių grąža (IR_TR)	0,03	0,09	0,04	0,05	0,01	0,08	0,08	0,02
Pokytis nuo 2012 m.								
Žalų įvertinimas (OC_TR)	0,01	0,00	0,09	-0,02	0,01	-0,02	-0,03	-0,01
Naujų sutarčių įsigijimo nuostolingumas (AE_EP)	-0,02	0,01	-0,02	-0,01	0,00	0,03	0,00	-0,01
Greitas įsipareigojimų padengimas (LA_TR)	-0,08	0,03	-0,00	-0,08	0,07	0,00	0,01	0,07
Veiklos nuostolingumas (LI_EP)	-0,01	0,03	0,08	-0,02	-0,01	-0,01	-0,02	0,02
Administracinės sąnaudos (AD_EP)	-0,03	0,02	-0,01	-0,01	0,00	0,00	0,01	0,00
Mokumas I (SIR)	-0,19	0,21	-0,22	-0,86	0,12	-0,57	0,12	-0,14
Atidėjinių grąža (IR_TR)	-0,03	0,00	-0,05	-0,02	-0,05	-0,05	0,00	-0,05

„BTA Insurance Company“ SE filialas Lietuvoje

Naujausias įvertis (įvertinus ir draudimo grupės kredito reitingą): 41,90 iš 100 (2,5 žvaigždutės).

Pokytis nuo praėjusių metų: -2,5 (taip pat buvo 2,5 žvaigždutės).

Svarbiausi pokyčiai, lėmę bendrojo įverčio pasikeitimą:

Administracinių sąnaudų rodiklis (AD_EP) 0,03 sumažėjo dėl gerokai padidėjusio uždirbtų įmokų dydžio (nuo 88,5 mln. iki 101,6 mln. LVL), tai mažino sąnaudų ir uždirbtų įmokų santykį ir gerino bendrovės finansinės būklės perspektyvas.

Naujų sutarčių įsigijimo nuostolingumo rodiklis (AE_EP) sumažėjo (0,02) nuo 0,22 iki 0,20 ir buvo trečias pagal mažumą ne gyvybės draudimo rinkoje. Nors pačios įmonės įsigijimo sąnaudų dydis kiek padidėjo, šio rodiklio sumažėjimas sietinas su reikšmingu įmokų padidėjimu. Šio dažniausiai sutarčių platinimo tinklo išplėtojamą atskleidžiančio rodiklio sumažėjimas mažino draudimo įmonės bendrąjį finansinį įvertį.

Mokumo I rodiklis (SIR) gerokai sumažėjo (-0,19) iki 1,88 ir buvo mažiausias ne gyvybės draudimo rinkoje tarp vertinamų draudimo įmonių. Šio rodiklio pokytis turėjo didžiausią įtaką bendrojo įverčio sumažėjimui. Reikšmė krito dėl sąlyginai mažai išaugusio bendrovės nuosavo kapitalo (nuo 32 mln. iki 33,3 mln. LVL), palyginti su bendra įmonės draudimo veiklos plėtra (matuojama pagal uždirbtų įmokų ir išmokų sąnaudų dydį). Pažymėtina, kad šis rodiklis galėjo būti reikšmingai didesnis nei per pastaruosius dvejus metus akcininkams išmokėtų 5 mln. LVL dividendų dydis dėl pelningos įmonės veiklos.

Draudimo įmonės grupė vienintelė iš 8 vertintų bendrovių **neturi nė vienos iš keturių visuotinai pripažintų tarptautinių kredito reitingų agentūrų** (*Standard&Poor's, Moody's, Fitch ar A.M. Best*) suteikto kredito reitingo, dėl to bendrasis grupės finansinis pajėgumas buvo vertinamas minimaliu 30 iš 100 balų. Pastaba: įmonių grupė buvo įvertinta reitingų agentūros RAEX reitingu A++, į kurį šiame vertinime neatsižvelgta.

„Compensa TU S.A. Vienna Insurance Group“ filialas

Naujausias įvertis (įvertinus ir draudimo grupės kredito reitingą): 69,60 iš 100 (3,5 žvaigždutės).

Pokytis nuo praėjusių metų: +1,80 (buvo taip pat 3,5 žvaigždutės).

Svarbiausi pokyčiai, lėmę bendrojo įverčio pasikeitimą:

Veiklos nuostolingumo rodiklis (LI_EP) padidėjo 0,03 – tai atspindėjo bendrovės draudimo veiklos nuostolingumo padidėjimą, kuris neigiamai veikė įmonės bendrojo finansinio įverčio reikšmę.

Mokumo I rodiklis (SIR) padidėjo nuo 2,30 iki 2,52 (+0,22) ir labiausiai paveikė bendrojo finansinio įverčio padidėjimą. SIR rodiklis padidėjo dėl išaugusio bendrovės nuosavo kapitalo (jis per metus padidėjo nuo 294,3 mln. PLN iki 315,3 mln. PLN daugiausia dėl nuo 42,8 mln. iki 78,8 mln. PLN per metus padidėjusio ataskaitinių metų grynojo pelno), nepaisant kiek susitraukusios įmonės draudimo veiklos (uždirbtų įmokų dydis sumažėjo nuo 772,8 mln. iki 764,0 mln. PLN, o išmokų sąnaudų dydis sumažėjo nuo 543,0 iki 490,8 mln. PLN).

Draudimo grupės, kuriai priklausė vertinama įmonė, įvertis nepasikeitė ir sudarė 86 iš 100 balų (*Standard & Poor's A+*).

„ERGO Insurance SE“ Lietuvos filialas

Naujausias įvertis (įvertinus ir draudimo grupės kredito reitingą): 71,20 iš 100 (3,5 žvaigždutės).

Pokytis nuo praėjusių metų: -2,3 (taip pat buvo 3,5 žvaigždutės).

Svarbiausi pokyčiai, lėmę bendrojo įverčio pasikeitimą:

Žalų įvertinimo rodiklis (OC_TR) padidėjo 0,09 ir atspindėjo santykinai padidėjusių numatomų išmokėjimų dalį techniniuose atidėjiniuose (draudimo įsipareigojimuose). Šis rodiklio pokytis gerino draudimo įmonės bendrąjį įvertį, tačiau daugiausia buvo susijęs su grupės struktūros pertvarkymu.

Naujų sutarčių įsigijimo nuostolingumo rodiklis (AE_EP) nors ir sumažėjo, bet išliko vienas iš didžiausių rinkoje (0,31) ir didino draudimo įmonės bendrąjį finansinį įvertį. Šio dažniausiai sutarčių platinimo tinklo išplėtojimą atskleidžiančio rodiklio dydis gali reikšti tam tikrą įmonės priklausomybę nuo pasirinkto sutarčių platinimo tinklo, ypač įvertinus tai, kad didžiausia įsigijimo sąnaudų padidėjimo dalis buvo susijusi su sutarčių valdymo ir komisinių padidėjimu.

Veiklos nuostolingumo rodiklis (LI_EP) padidėjo 0,08 – tai atspindėjo bendrovės draudimo veiklos nuostolingumo padidėjimą sujungus trijų ERGO grupei priklausančių draudimo įmonių veiklą. Rodiklio pokytis mažino bendrovės bendrąjį finansinį įvertį.

Mokumo I rodiklis (SIR) sumažėjo nuo 2,97 iki 2,75 (-0,22), nes pasikeitė bendrovės vertinimo bazė (nuosavas kapitalas, uždirbtos įmokos ir išmokų sąnaudos) jos grupei pertvarkius veiklos modelį ir nuo 2013 m. bendrovei tęsiant savo veiklą Lietuvoje per sujungtos įmonės filialą. Šis SIR rodiklio pokytis turėjo didelę įtaką bendrojo finansinio įverčio sumažėjimui.

Atidėjinių gražos (IR_TR) rodiklio reikšmė sumažėjo (-0,05) dėl santykinai sumažėjusio techninių atidėjinių investavimo pelningumo.

Draudimo grupės, kuriai priklausė vertinama įmonė, įvertis nepasikeitė ir sudarė 89,5 iš 100 balų (*Standard & Poor's AA-*).

AAS „Gjensidige Baltic“ Lietuvos filialas

Naujausias įvertis (įvertinus ir draudimo grupės kredito reitingą): 75,30 iš 100 (4 žvaigždutės).

Pokytis nuo praėjusių metų: -8,3 (buvo 4,5 žvaigždutės).

Svarbiausi pokyčiai, lėmę bendrojo įverčio pasikeitimą:

Mokumo I rodiklis (SIR) sumažėjo nuo 4,67 iki 3,81 (-0,86), nes draudimo įmonės nuosavas kapitalas sumažėjo nuo 34,2 mln. iki 31,4 mln. LVL. dėl pastaraisiais metais akcininkams sumokėtos 7,0 mln. LVL dividendų sumos, o draudimo išmokų sąnaudos per metus įmonėje išaugo nuo 26,2 mln. iki 29,2 mln. LVL, uždirbtos įmokos, atspindinčios draudimo rizikos padidėjimą, taip pat padidėjo nuo 40,7 mln. iki 45,8 mln. LVL. Šis SIR rodiklio sumažėjimas turėjo didelę įtaką bendrojo finansinio įverčio sumažėjimui.

Greito įsipareigojimų padengimo rodiklis (LA_TR) sumažėjo 0,08 ir iš dalies kompensavo bendrojo finansinio įverčio sumažėjimą. Rodiklio sumažėjimas atskleidė efektyvesnį bendrovės investicinio portfelio valdymą, kuris užtikrino pakankamą techninių atidėjinių padengimą likvidžiomis investicijomis ir gerino bendrovės bendrąjį įvertį.

Draudimo grupės, kuriai priklausė vertinama įmonė, įvertis nepasikeitė ir sudarė 82,5 iš 100 balų (*Standard & Poor's A*).

„If P&C Insurance AS“ filialas

Naujausias įvertis (įvertinus ir draudimo grupės kredito reitingą): 85,80 iš 100 (4,5 žvaigždutės).

Pokytis nuo praėjusių metų: -0,70 (taip pat buvo 4,5 žvaigždutės).

Svarbiausi pokyčiai, lėmę bendrojo įverčio pasikeitimą:

Greito įsipareigojimų padengimo rodiklis (LA_TR) padidėjo 0,07 nuo 1,67 iki 1,74 ir pablogino bendrąjį finansinį įvertį. Nors rodiklio padidėjimas užtikrino pakankamą techninių atidėjinių padengimą

likvidžiomis investicijomis (techniniai atidėjiniai būtų visiškai padengti, kai reikšmė pasiektų 1,0), tolesnis jo didėjimas gali reikšti sumažėjusį turto valdymo efektyvumą.

Analogiškai draudimo įmonės **atidėjinių gražos rodiklis (IR_TR)** sumažėjo 0,05 ir atskleidė sumažėjusį įmonės investicinės veiklos pelningumą – tai taip pat mažino draudimo įmonės bendrąjį įvertį.

Mokumo I rodiklis (SIR) padidėjo 0,12, nes draudimo įmonės nuosavas kapitalas didėjo (nuo 93,1 mln. iki 97,2 mln. EUR) santykinai greičiau nei bendra veiklos apyvarta ir tai iš dalies kompensavo neigiamą kelių kitų rodiklių pasikeitimo poveikį.

Draudimo grupės, kuriai priklausė vertinama įmonė, įvertis nepasikeitė ir sudarė 82,5 iš 100 balų (*Moody's A2*).

AB „Lietuvos draudimas“

Naujausias įvertis (įvertinus ir draudimo grupės kredito reitingą): 73,50 iš 100 (4 žvaigždutės).

Pokytis nuo praėjusių metų: -7,20 (buvo 4,5 žvaigždutės).

Svarbiausi pokyčiai, lėmę bendrojo įverčio pasikeitimą:

Naujų sutarčių įsigijimo nuostolingumo rodiklis (AE_EP) padidėjo 0,03 nuo 0,33 iki 0,36 ir išliko didžiausias ne gyvybės draudimo rinkoje. Šis dažniausiai sutarčių platinimo tinklo išplėtojimą atskleidžiantis rodiklis didino draudimo įmonės bendrąjį finansinį įvertį, tačiau taip pat gali reikšti įmonės prioritetą toliau didinti savo draudimo portfelį, neatsižvelgiant į potencialų įsigijimo sąnaudų neproporcingumą, nes tokių sąnaudų suma 2013 m. sudarė 141,0 mln. LTL, palyginti su administracinių sąnaudų suma, kuri siekė tik 27,8 mln. LTL. Lyginant pažymėtina, kad ši įsigijimo sąnaudų ir administracinių sąnaudų proporcija 2012 m. sudarė 117,0 mln. LTL ir 29,9 mln. LTL.

Mokumo I rodiklis (SIR) gerokai sumažėjo (-0,57) nuo 3,92 iki 3,35 dėl sumažėjusio įmonės nuosavo kapitalo (nuo 249,2 mln. LTL iki 235,2 mln. LTL) dėl pastaraisiais metais akcininkams išmokėtos 55,0 mln. LTL dividendų sumos, toliau augant įmonės vykdomai draudimo veiklai (uždirbtų ne gyvybės draudimo įmokų dydis padidėjo nuo 353,5 mln. LTL iki 390,4 mln. LTL). Toks SIR rodiklio pokytis sumažino įmonės bendrąjį įvertį.

Draudimo įmonės atidėjinių gražos rodiklis IR_TR sumažėjo 0,05 ir atskleidė sumažėjusį įmonės investicinės veiklos pelningumą, tai taip pat mažino draudimo įmonės bendrąjį įvertį.

Draudimo grupės, kuriai priklausė vertinama įmonė, įvertis sumažėjo 3,5 balo ir sudarė 82,5 iš 100 balų, nes *R&S Alliance* grupės kredito reitingas pagal *Standard&Poor's* vertinimą nukrito nuo A+ (86 balų) iki A (82,5 balo).

UAB DK „PZU Lietuva“

Naujausias įvertis (įvertinus ir draudimo grupės kredito reitingą): 62,70 iš 100 (3,5 žvaigždutės).

Pokytis nuo praėjusių metų: +0,5 (taip pat buvo 3,5 žvaigždutės).

Svarbiausi pokyčiai, lėmę bendrojo įverčio pasikeitimą:

Naujų sutarčių įsigijimo nuostolingumo rodiklis (AE_EP) nepakito, sudarė 0,30 ir išliko vienas iš didžiausių ne gyvybės draudimo rinkoje. Šis dažniausiai sutarčių platinimo tinklo išplėtojimą atskleidžiantis rodiklis didino draudimo įmonės bendrąjį finansinį įvertį.

Žalų įvertinimo rodiklis (OC_TR) sumažėjo 0,03 nuo 0,48 iki 0,45 ir atspindėjo santykinai sumažėjusią numatomų išmokėjimų dalį techniniuose atidėjiniuose (draudimo įsipareigojimuose), o tai gali būti vertinama kaip padidėjęs bendrovės veiklos neapibrėžtumas dėl įsipareigojimų struktūros persiskirstymo, kuris daro neigiamą įtaką įmonės bendrajam įverčiui.

Mokumo I rodiklis (SIR) padidėjo (+0,12) nuo 1,88 iki 2,00 reikšmingai padėjus įmonės nuosavam kapitalui (nuo 47,8 mln. iki 57,9 mln. LTL) dėl pastaraisiais metais įnešto 10,0 mln. LT papildomo akcininkų įnašo, toliau augant įmonės vykdomai draudimo veiklai (uždirbtų ne gyvybės draudimo įmokų dydis padidėjo nuo 141,3 mln. iki 160,7 mln. LTL, tačiau augo lėčiau nei nuosavas kapitalas). Toks SIR rodiklio pokytis padidino įmonės bendrąjį įvertį, tačiau bendras mokumo I rodiklis išliko vienas iš mažiausių rinkoje.

Draudimo grupės, kuriai priklausė vertinama įmonė, įvertis nepasikeitė ir sudarė 82,5 iš 100 balų.

„Seesam Insurance AS“ Lietuvos filialas

Naujausias įvertis (įvertinus ir draudimo grupės kredito reitingą): 77,90 iš 100 (4 žvaigždutės).

Sumažėjimas nuo praeitų metų: -1,9 (taip pat buvo 4 žvaigždutės).

Svarbiausi pokyčiai, lėmę bendrojo įverčio pasikeitimą:

Greito įsipareigojimų padengimo rodiklis (LA_TR) padidėjo 0,07 nuo 1,56 iki 1,63 ir pablogino bendrąjį finansinį įvertį. Nors rodiklio padidėjimas užtikrino pakankamą techninių atidėjinių padengimą likvidžiomis investicijomis (techniniai atidėjiniai būtų visiškai padengti, kai ši reikšmė pasiektų 1,0), tolesnis jo didėjimas gali reikšti sumažėjusį turto valdymo efektyvumą.

Mokumo I rodiklis (SIR) sumažėjo (-0,14) nuo 3,87 iki 3,73 dėl santykinai lėtai didėjusio įmonės nuosavo kapitalo (jis išaugo nuo 30,5 mln. iki 33,2 mln. EUR dėl 2013 m. įmonės gauto 2,6 mln. EUR grynojo pelno), įmonės vykdomai draudimo veiklai (uždirbtų draudimo įmokų dydis padidėjo nuo 43,8 mln. LTL iki 49,3 mln. EUR) augant greičiau. Toks SIR rodiklio pokytis sumažino įmonės bendrąjį įvertį.

Draudimo įmonės **atidėjinių grąžos rodiklis (IR_TR)** sumažėjo 0,05 ir atskleidė sumažėjusį įmonės investicinės veiklos pelningumą, o tai mažino ir draudimo įmonės bendrąjį įvertį.

Draudimo grupės, kuriai priklausė vertinama įmonė, įvertis pakilo 3,5 balo ir sudarė 89,5 iš 100 balų, nes *Pohjola Insurance Ltd* grupės kredito reitingas pagal *Standard & Poor's* vertinimą 2012 m. gruodžio 31 d. pakilo nuo A+ (86 balai) iki AA- (89,5 balo).

1 lentelė. Nagrinėjami draudimo įmonių veiklos rodikliai

Eil. Nr.	Rodiklis	Apibrėžtis anglų k.	Žymėjimas	Sritis CAMELS modelyje
1.	Žalų įvertinimo rodiklis	<i>Outstanding Claims_Technical Reserves</i>	OC_TR	Aktuariniai atidėjiniai
2.	Naujų sutarčių įsigijimo nuostolingumo rodiklis	<i>Acquisition expenses_Earned Premiums</i>	AE_EP	Perdraudimas
3.	Greito įsipareigojimų padengimo rodiklis	<i>Liquid assets_Technical Reserves</i>	LA_TR	Likvidumas
4.	Veiklos nuostolingumo rodiklis	<i>Losses Incurred_Earned Premium</i>	LI_EP	Perdraudimas
5.	Administracinių sąnaudų rodiklis	<i>Administrative Expenses_Earned Premium</i>	AD_EP	Valdymas
6.	Mokumo I rodiklis	<i>Solvency I Ratio</i>	SIR	Kapitalas
7.	Atidėjinių grąžos rodiklis	<i>Investment result_Technical Reserves</i>	IR_TR	Pelningumas

Ne gyvybės draudimo įmonių ir filialų finansinė būklė (FS) vertinta pagal tokią formulę:

$$FS = -0,0785802 + 0,411415*OC_TR + 0,439309*AE_EP - 0,00267043*LA_TR + 0,0323491*LI_EP - 0,165736*AD_EP + 0,215399*SIR + 0,852699*IR_TR$$

Vertinimo rodikliai

- Žalų įvertinimo rodiklis** (OC_TR) parodo, kokią dalį bendrojo įsipareigojimo sudaro įmonės sukauptos žalos, kokį jos turi svorį. Neapmokėtos žalos – tai būsimi nuostoliai, kuriuos kažkada reikės padengti.

Kuo šis rodiklis didesnis, tuo daugiau įmonės įsipareigojimų yra susiję su trumpuoju laikotarpiu mokėtinomis draudimo išmokomis ir tuo daugiau savo lėšų įmonė turės skirti žaloms atlyginti.

Nedidelė šio rodiklio reikšmė gali rodyti labai greitą žalų administravimą. Šis rodiklis taip pat priklauso nuo draudimo portfelio ypatumų.

$$OC_TR = \frac{\text{Neapmokėtos žalos}}{\text{Draudimo įsipareigojimai}}$$

2. **Naujų sutarčių įsigijimo nuostolingumo rodiklis** (AE_EP) leidžia įvertinti įsigijimo sąnaudų svorį kiekvienoje sutartyje, t. y. kiek įmonė skiria įsigijimui nuo kiekvienos uždirbtos įmokos – kiek kainuoja įmonei įgyti naują sutartį.

Ne gyvybės draudime šio rodiklio reikšmė paprastai svyruoja nuo 0,1 iki 0,3.

Didesnė nei 0,3 reikšmė signalizuoja draudimo įmonės priklausomybę nuo tam tikrų sutarčių platinimo kanalų.

$$AE_{EP} = \frac{\text{Įsigijimo sąnaudos (įskaitant persidraudimo komisinius)}}{\text{Uždirbtos įmokos}}$$

3. **Greito įsipareigojimų padengimo rodikliu** (LA_TR) vertinamos draudimo įmonės **galimybės nedelsiant padengti prisimtus draudimo įsipareigojimus**. Likvidaus turto ištekliai leidžia įmonei greitai tokį turtą paversti pinigais ir įvykdyti įsipareigojimus. Į šį rodiklį neįtraukiamas mažai likvidus turtas, pvz., nematerialusis turtas ar iš klientų gautinos sumos.

Paprastai teisės aktais reikalaujama, kad šis rodiklis būtų didesnis nei 1, todėl mažesnė nei 1 reikšmė rodo draudimo įmonės veiklos sutrikimus. Kita vertus, likvidaus turto perteklius (didelė rodiklio reikšmė) signalizuoja neefektyvų lėšų naudojimą.

Idealiu atveju visi turimi įsipareigojimai visiškai padengiami turtu – įmonė turi pakankamai turto atsiskaityti su draudėjais ar trečiaisiais asmenimis. Ne gyvybės draudimo įmonėse šis rodiklis turėtų siekti 1,0–1,4.

$$LA_{TR} = \frac{\text{Likvidus turtas}}{\text{Draudimo įsipareigojimai}}$$

4. **Veiklos nuostolingumo rodiklis** (LI_EP) – klasikinis ne gyvybės draudimo įmonės rodiklis, leidžiantis įvertinti, **kuri uždirbtų įmokų dalis skirta draudimo išmokų sąnaudoms padengti**.

Esant pakankamam persidraudimui, šis rodiklis neturi viršyti 0,7. Didesnė reikšmė rodo didelį draudimo veiklos nuostolingumą ir per ilgą laiką gali padaryti neigiamą įtaką draudimo įmonės finansinei būklei.

$$LI_{EP} = \frac{\text{Patirtos žalų sąnaudos (įskaitant persidraudimą)}}{\text{Uždirbtos įmokos}}$$

5. **Administracinių sąnaudų rodiklis** (AD_EP) – klasikinis ne gyvybės draudimo įmonės rodiklis, parodantis, **kiek kainuoja sutarčių valdymas (įsigijimo sąnaudos, administravimas, žalų vertinimas ir kt.)**.

Brandžios įmonės ne gyvybės draudimo veikloje šis rodiklis paprastai sudaro nuo 0,2 iki 0,4. Didesnė nei 0,4 reikšmė būdinga tik veiklą plečiančioms draudimo įmonėms. **Didelė rodiklio reikšmė rodo veiklos neefektyvumą – didelė dalis uždirbtos draudimo įmokos tenka jos valdymui.**

$$AD_{EP} = \frac{\text{Administracinės sąnaudos}}{\text{Uždirbtos įmokos}}$$

6. **Mokumo I rodiklis** (SIR) – draudimo įmonės kapitalo pakankamumo pagal pagrindinius šiuo metu galiojančių mokumo reikalavimų principus rodiklis.

Rodiklis parodo, ar įmonės nuosavas kapitalas yra pakankamo dydžio, ar tenkina garantinio fondo reikalavimus. Mažesnė nei 1,0 reikšmė signalizuoja galimą draudimo įmonės veiklos nestabilumą. Mažesnė nei 0,75 reikšmė gali rodyti reikšmingą draudimo įmonės kapitalo trūkumą. O didesnė už 2,0 reikšmė užtikrina papildomą vykdomos draudimo veiklos apsaugą. Šis rodiklis turi labai didelę įtaką galutiniam įmonės finansinio pajėgumo įvertiui.

$$SIR = \frac{\text{Nuosavas kapitalas} + \text{Subordinuoti įsipareigojimai}}{\max \{ \text{Garantinio fondo reikalavimas}; \max(0,18 \times \text{Uždirbtos įmokos}; 0,26 \times \text{Išmokų sąnaudos}) \}}$$

7. **Atidėjinių grąžos rodiklis** (IR_{TR}) parodo, kiek įtakos investicinis rezultatas turi įsipareigojimų padengimui. Jei grąža didelė ir gali būti naudojama draudimo išmokoms išmokėti, įmonė patiria mažesnę naštą – dalį žalų įmonė gali padengti iš savo investicinio rezultato. Kuo didesnis šis rodiklis, tuo draudimo įmonė turi didesnę laisvę mažinti draudimo įmokas ir taip pritraukti naujų klientų. Didesnė reikšmė taip pat nurodo įmonės investavimo sprendimų efektyvumą.

$$IR_{TR} = \frac{\text{Investicinis rezultatas}}{\text{Draudimo įsipareigojimai}}$$

Bendrojo draudimo įmonių ir filialų finansinio įverčio formavimas:

- 2/3 įverčio sudaro įvertis pagal autorinį modelį;
- 1/3 įverčio sudaro įmonių grupės, kuriai priklauso įmonė, *Standard&Poor's* arba *Moody's* tarptautinis reitingas.

2 lentelė. Draudimo bendrovių ir filialų įmonių grupių įverčiai

Draudimo įmonė ir pagrindinės įmonės reitingas	S&P	Moody's	Įvertis
„BTA Insurance Company“ SE filialas Lietuvoje			30
„Compensa TU S.A. Vienna Insurance Group“ filialas	A+		86
„ERGO Insurance SE“ Lietuvos filialas	AA-	Aa3	89,5
AAS „Gjensidige Baltic“ Lietuvos filialas	A		82,5
„If P&C Insurance AS“ filialas		A2	82,5
AB „Lietuvos draudimas“	A	A2	82,5
UAB DK „PZU Lietuva“		A2	82,5
„Seesam Insurance AS“ Lietuvos filialas	AA-		89,5

3 lentelė. Galutinis įvertis

Intervalas	Žvaigždutėmis
90-100%	★★★★★
80-89%	★★★★☆
70-79%	★★★★
60-69%	★★★☆☆
50-59%	★★★
40-49%	★★★☆☆
30-39%	★★